

گایسمه ئىدرىس

هېرىزنىڭ يېنىدىن كەتتىم

قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى

ئاپسىمە ئىندىس

دېرىزىنىڭ يېنىدىن كەتتىم

(شېئىرلار)

قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى

图书在版编目(CIP)数据

我已离去了窗边:维吾尔文/阿依色玛·伊德里斯著.
喀什:喀什维吾尔文出版社,2007.12
ISBN 978—7—5373—1624—8

I. 我… II. 阿… III. 诗歌—作品集—中国—当代—维吾尔语(中国少数民族语言) IV. I227

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2007)第 195536 号

责任编辑:齐曼姑丽·阿吾提
责任校对:姑丽巴哈尔·麦麦提依明

我已离去了窗边

阿依色玛·伊德里斯 著

喀什维吾尔文出版社出版发行

(喀什市塔吾古孜路 14 号 邮编:844000)

各地新华书店经销

喀什维吾尔文出版社印刷厂印刷

850×1168 毫米 1/32 开本 5.3125 印张 2 插页

2007 年 12 月第 1 版 2007 年 12 月第 1 次印刷

印数:1——3080 定价:9.00 元

مۇھەررىردىن

ياش شائىرە، ئايسىمە ئىدرىس 1971-يىلى 1-ئايدا يەكەن ناھىيىسىدە ئوقۇتقۇچى ئائىلىسىدە تۇغۇلغان. 1993-يىلى شىنجاڭ پېداگوگىكا ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ ئەدەبىيات پاكۇلتېتىنى پۈتكۈزۈپ، سابىق يەكەن پېداگوگىكا مەكتىپىگە خىزمەتكە چىققان، ھازىر يەكەن ناھىيىلىك 3-ئوتتۇرا مەكتەپتە تىل-ئەدەبىيات ئوقۇتقۇچىسى بولۇپ ئىشلەپ كەلمەكتە.

ئۇنىڭ ئىجادىيىتى ئوتتۇرا مەكتەپتە ئوقۇۋاتقان چېغىدىلا باشلانغان، 1988-يىلى «شىنجاڭ پېداگوگىكا ئۇنىۋېرسىتېتى گېزىتى» دە ئېلان قىلىنغان «كىتابىم» ناملىق شېئىرى بىلەن ئىجادىيەت سېپىگە قوشۇلغان. شۇنىڭدىن باشلاپ «تارىم»، «تەڭرىتاغ»، «قەشقەر ئەدەبىياتى»، «شىنجاڭ گېزىتى»، «ئىشچىلار ھەرىكىتى»، «تۇرپان»، «كروران»، «يەكەن گېزىتى» قاتارلىق گېزىت-ژۇرناللاردا 300 پارچىدىن ئارتۇق شېئىرى، 30 پارچىدىن ئارتۇق ماقالىسى، 10 پارچىغا يېقىن تەرجىمە شېئىرلىرى ئېلان قىلىنغان. 2001-يىلى شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى تەرىپىدىن «مەڭگۈلۈك سېغىنىش» ناملىق تۇنجى شېئىرلار توپلىمى نەشر قىلىنغان. «ئوتتىن ئاتلىغۇچى ئايال» ناملىق شېئىرى خەنزۇچىغا تەرجىمە قىلىنىپ «مىللەتلەر ئەدەبىياتى» دا ئېلان قىلىنغان. «شەھەردىكى كەچكى شەپەق» ناملىق شېئىرى «قەشقەر ئەدەبىياتى» تەرىپىدىن 2- دەرىجىلىك مۇكاپاتقا، «كىچىك كەنت ناخشىسى» ناملىق شېئىرى شىنجاڭ ئاخباراتچىلار جەمئىيىتى تەرىپىدىن 3- دەرىجىلىك مۇكاپاتقا، «ھاياتىمدا ماڭا تەسىر كۆرسەتكەن دوستلىرىم» ناملىق ماقالىسى

مۇندەرىجە

1	قەلبىمدىكى گۈللەرگە
8	پۇت ئاغرىقى
11	ھامىلىدار بولۇش
12	توغراق چۈشى
13	ھىجران تۈنى
14	ئۆلۈم
15	ھېيت كۈنى
16	زېرىكىش
17*	ئۈمىد
18	يات شەھەر
19	قەشقەر قىزى
20	كۆيۈك شەھەر
21	يامانسۇدا
22	ئۆچتۈرپان
23	قانمىدىم
24	باھار لىرىكىسى
27	ساۋقداشلار ئۇچرىشىشى
29	شېئىردەك كۈندۈز
31	ئايال بولۇپ ياشاپ باققۇم بار، ھەقىقىي ئايال
37	باھارنامە
40	يازنامە
43	ئۆرۈمچىگە خەت
45	يولدىشىمنىڭ تۇغۇلغان كۈنىگە
46	ئىمتىھان
48	سېرىق رەڭ
49	ھىجران

- 51 چوڭ شەھەردە باھار
- 53 شەھەردىكى قاغا
- 55 ئۈرۈمچىدە بىر مەزگىل ياشاش
- 56 ئەتىرگۈل يىغلايدۇ
- 57 ئاپرىلدىكى قار
- 59 رسالەت مەردان بىلەن ئۇچرىشىش
- 61 شېئىر يازغۇم كەلدى سېنىڭسىز
- 62 چۈشىنىش
- 64 ئۇيقۇ كېسلى
- 65 ھىجراندىكى ئاي
- 66 ئۆزىتىش
- 67 باھاردىكى غېرىبلىق
- 68 يوشۇرۇن ئازاب چېكىش
- 69 ئايال
- 70 كۆڭلى ئاغرىش
- 72 دېرىزىنىڭ يېنىدىن كەتتىم
- 73 يىراقتىكى گۈل
- 74 يارىم ماڭغان كۈن
- 75 ئەسلەش
- 76 دوستىنى ئۆزىتىش
- 77 بىەرۋا ھايات
- 78 گۈل پەسلىگە كىرىش
- 80 سەھەردىكى تېلېفون
- 82 ل. مۇتەللىپنى ئەسلەش
- 83 مەن سۆيگەن ئەر
- 85 ئوتتىن ئاتلىغۇچى ئايال
- 87 مەخپىيەتلىك
- 89 قىزىم يىغلىدى

90	 گۈلسارەنىڭ ھەسرەتى
91	 يەكەنگە قايتىپ كەلدىم
93	 كېچىدىكى بوران
95	 قەبرىستانلىققا قاراش
97	 ھايات قەدىمى
99	 ياز تۈنى
100	 ياز ئاخىرى ياكى ياز بېشى
102	 بۇزۇلغان ھاۋاغا قاراپ
104	 يۈگۈرمەكتە ئالدىمدا كۈنلەر
107	 گۈلسىز گىياھ
108	 ھاياتقا يۈزلىنىش
109	 كۈز ئىشىكى
111	 تامغا قاراش
112	 كېچىدىكى كۈلكە ئاۋازى
114	 مۇنبەرنى قەلبىدە يورۇتقان ئىنسان (داستان)
120	 ئايال دەرياسى (داستان)
127	 ئۇنتۇلغان لەۋسۇرۇخ
129	 مەن بۈگۈن يەتمىدىم يارنىڭ ھالىغا
130	 مارت ئېيىدىكى ئۈرۈمچى
131	 باھارنى كۈتۈش
132	 سېغىنىش
133	 بالا يىغلىدى
134	 مەن باھارنىڭ قوينىغا كىردىم
135	 قۇلۇلە بىلەن سىردىشىش
137	 ئاقلىدىم ئۆزۈمنى يەنە بىر نۆۋەت
138	 جەنۇبلۇق قىز
140	 ھىجران
141	 يامغۇرلۇق كۈن

قەلبىمدىكى گۈللەرگە

خالىدە ئىسرائىلغا

بىر كۈيگە ئىلنىشىپ قالدىغۇ يۈرەك،
بەزىدە ئازابلىق، بەزىدە شېرىن.
«ئېھ، ھايات» قاننى بوغۇلغان جايدا،
تىڭشاشقا ئاۋارە، ئەسلەش بەك شېرىن.

مەستخۇشلۇق چۆلىگە تاشلانغۇسى بار،
دەھشەتلىك شۇ «رەڭدار قۇيۇن» نىڭ ئەۋجى.
يۈرىكى ئازابلىق دەردلىك «ئوربىتا»،
سۆيگۈدە بۇزۇلدى «قۇملۇقنىڭ چۈشى».

ئازغۇندۇر جىمى جان «تىمتاس شەھەر» دە.
«ئارمان» لار مۇرادسىز ئىزدەيدۇ داۋا.
«ھاڭگىرت كۆلى» دە جورسىز ئاققۇ،
ئۆمۈرلۈك ھىجرانغا بولدى مۇپتىلا.

مەزگىلسىز ياغقىنى «باھاردىكى قار»،
«ئۇ كۆزلەر» تەكتىگە يوللايدۇ ھەسرەت،
ۋە لېكىن بىر ئايال يۈرىكى ئوتلۇق.
ئىجاد ۋە مېھنەتتىن تامار مۇھەببەت،

«ئەڭ گۈزەل خاتىرە» ئەۋلادقا مىراس،
كۈچ بەردى ئۇ قايتا «مەختۇمسۇلا»غا.
ئائىلىق مېھرىڭىز سىڭگەن ئىجادلار،
تونۇتقاي ئۇيغۇرنى پۈتۈن دۇنياغا.

ئايشىم ئەخمەتكە

«باغداشنىڭ چېچىكى» ئېچىلغان كۈنى،
«ئۆچمەس ئىزلار» غا يول سالدى ئاۋام.
12 تاغ بۇندا كېلىپ لەرزىگە،
قۇمۇلدا قايتىدىن قىزىدى بايرام.

«مۇھەممەد بېشىرۋاڭ» زالىملىقىنى،
سۆيگۈ ھەم يوشۇرۇپ قالدى جىمىدە.
يوقالغان چېغىدا «قارا چامادان»،
ئېزىلدى يۈرەكلەر تۇرمۇش غېمىدە.

كۆرسەتتى ئەڭ ئېسىل، نۇرانە يولنى،
خانىم-قىز كۆركىگە يازغان رىسالە.
قۇمۇلنىڭ مۇقامى ياڭرىغىنىدا،
ئايشەمنى ئەسلەيدۇ ئۇلار ھامانە.

قۇمۇلنىڭ قوغۇنى قۇمۇل تۇپرىقى،
ھەربىر ئەسەردە ياشاردى بىردىن.
كىم دېسە «قۇمۇللۇق ئايال پالۋان» دەپ،
يۈرەكنى ياشارتىپ يۈرىمىز سىزدىن.

تۇرسۇن ئاي ھۈسەيىنگە

قەشقەرنىڭ باغرىدا چوغ بولۇپ يانغان،

ئىمانلىق ئايال سىز شېئىر بايىدا.

رەھمەتلىك قاھاركام بەرگەن ھېسسىيات،

«چىغىر يول» ھۆسنىگە ھازىرمۇ شەيدا.

«گۈلنىھال» سىز بىلەن تاپتى نىجاتلىق،

داستانلار ئەۋجىگە چۆكتىڭىز بىر پەس.

كۆپ يىللىق ئەجىردىن چۈشەندۇق ئاخىر،

شېئىرغا يۈرەكتە لىپلىككەن ھەۋەس.

پەرزەنتكە بىر تاتلىق «كىم ئەيىبلىك» دەپ،

ئائىلىق مېھرىدە قويۇپسىز سوئال.

بالىلار قەلبىدە «ئاماننىسا» مۇ،

ئەڭ ئالىي ھۆرمەتكە ئېرىشتى دەرھال.

تولۇپتۇ بېغىڭىز «جىنەستە» لەرگە،

ئىجادتىن بىر ئۆمۈر گۆھەر قېزىپسىز.

«بۇلبۇللار ناۋاسى» سىزگىلا تاللىق،

گۈللەرگە پۈركەنسۇن باسقان ئىزىڭىز.

مۇنەرى غوپۇرغا

يۈرىكىم بەرگىدەك قىزىل ئەتىرگۈل،

سۇنغۇم بار مېھرىڭگە جېنىم قەدىردان.

سەن بەردىڭ ئەمەسمۇ ئۇيغۇر قەلبىگە،
ئېكراندىن ئەڭ يارقىن ئوتلۇق ھاياجان.

يۈرەككە يېقىنسەن، تولىمۇ يېقىن،
ئارمانلار لاۋۇلدار لاتاپىتىڭگە.
خەۋەرگە جان بەردىڭ، ئىسسىق تەبەسسۇم،
تاڭ كەبى سۈپسۈزۈك شېرىن ئۈنۈڭدە.

تۇغۇلدى سەن بىلەن «سەنئەت ئالبومى»،
ھەربىر دىل كۆكىگە ياندۇرۇپ يالقۇن.
ھېيت-بايرام «گۈلدەستە» چاقناشقاندا،
قايىللىق قەدرىڭگە كۆتۈردى دولقۇن.

ئادىر بوپ تۇغۇلدى ساناقسىز چولپان،
«تەڭرىتاغ گۈلزارى» گۈلزارلىقىدا.
«مۇنەرە»، نەقەدەر سۆيۈملۈك ئىسىم،
ئانىلار قىزىغا ئاتىدى ھەتتا.

قىرىق گۈل قېتىدىن چاقنىدىڭ نۇردەك،
دوستلۇقنىڭ رىشتىنى چېڭىتىپ جىمجىت.
ئۆمىدكە ئىنتىلگەن قايناق كۈيۈڭگە،
يېقىنلاپ بارماقتا ئەڭ ئۇلۇغ بەخت.

يۈرىكىم بەرگىدە قىزىل ئەتىرگۈل،
سۇنغۇم بار مېھرىڭگە جېنىم قەدىردان.

گۈل ئاچقۇز توختىماي ئۇيغۇر قەلبىدە،
گۈللىسۇن سەن بىلەن مۇقەددەس ئارمان.

رەزۋانگۈل يۈسۈپكە

دۇنيا قىسمىتىگە ئۇرغانچە خەنجەر،
يەكەننىڭ تېنىگە قوشۇپ ھاياجان.
مۇقامنىڭ باغرىغا ئۇندى بىر تال گۈل،
نەپىسلىك، گۈزەللىك ئۇنىڭدا ئايان.

«جىگدىلەر چېچىكى» باھار رەڭلىك گۈل،
ئۇيغۇرنىڭ قەلبىگە ئوت سالدى بىر رەت.
«ئۇپۇقنىڭ جىلۋىسى» دە يانغاندا خىيال،
«يۈرەك» كە ئامانلىق بەردى بىر نۆۋەت.

«ئاق كەپتەر» قاننى كۆيدى گۈررىدە،
ۋە لېكىن كۆيىمدى، سۆيگۈ، ئەقىدە.
«سەۋرچان» ئۆمىدلەر دەردكە چىلىشىپ،
«قىزارغان سەھرا» دا بولدى رەسىدە.

جىمجىتلىق، «شەبنەم» گە بەردى كۆپ تاقەت،
«سىرلىق بىر ئالما» غا مەپتۇن بولدى گۈل.
«ئېزىتقۇ» ئالدىدا ئازماي قىلچىمۇ،
ئاخىرى ئۆزىگە تاپتى پارلاق يول.

زېمىننىڭ باغرىغا ئۇندى بىر تال گۈل،
ئۇ بارچە ئۇيغۇرغا چاچتى خۇش پۇراق.

ھېكايە ئاشىقى دەردلىك يۈرەكلەر،
جىمجىتلا ئۇنىڭغا بوپ قالدى ئامراق.

چىمەنگۈل ئاۋۇتقا

يۈرىكىدە لىققىدىلا ئوت،
«شېئىر يېزىپ ئولتۇرار بىر گۈل»،
مەردانىلىك، جۇشقۇنلۇقىغا،
ئاستا-ئاستا جاي بەردى كۆڭۈل.

بىر قولىدا «قىساس غۇنچىسى»،
ئەرلەر بىلەن تەڭ تۇردى سەپتە،
ئاچچىق-چۈچۈك مىسرالىرىغا،
مەپتۇن بولدى ئۇيغۇر ھەۋەستە.

ئەنئەنىنىڭ پەردىسىن يىرتىپ،
«تەتۈر چېقىن» چاقتى بىر لەھزە.
قىز ئىكەن ئۇ — ئەر كەك يۈرەكلىك،
شېئىر بىلەن بولدى رەسىدە.

نىمجان روھقا تىغ ئۇردى ئاچچىق،
سۆيگۈ يېشى ئۇنىڭ ئۈچۈن يات.
شېئىر ئۈچۈن ئېرىدى يۈرەك،
شېئىر بىلەن چىقاردى قانات.

نۇرئامىنەم ئەخەتكە

«سېرىق ئىشك» چېكىلدى تاك-تاك،
شېئىر سوراپ كىردىڭ مۇلايىم.

«دار ئالدىدا كۈلۈش» كە كۆنۈپ،
ئوماق سۆيگۈ تاراتتىڭ دائىم.

«ئىسكىلىت» نىڭ باغرىدا خەنجەر،
«جاراھەتنىڭ چېچىكى» مەسۇم.
«خىيانەت» كە پاتىسمۇ كۆڭۈل،
سوۋغا قىلىدىڭ ئوتلۇق تەبەسسۇم.

ھايات سېنى سۆيەلمىسىمۇ،
سەن ھاياتنى سۆيىدۈڭ باخاشلاپ.
يەتتە قىزنىڭ تۇرمۇش غېمىنى،
«نۇزۇك» كەبى ماڭدىڭ ھاپاشلاپ.

ئازاب سېنى يېتىلىگەن كېچە،
دەرد پىغانىڭ سارغايىتى ياپراق.
بىر شېئىردا تۇغۇپ بىر باھار،
پەرۋىشلىدىڭ ئۇزاق بەك ئۇزاق.

«ئۇستاز قەلبى» سەندىكى قەلب،
«ئۆلۈم» تەتۈر ماڭار يولۇڭغا.
«ئانا» ئۈچۈن توقۇغان داستان،
دەرد بەرمىگەي ئىشچان قولۇڭغا.

(قوش تىرنىق ئىچىگە ئېلىنغانلىرى شۇ ئاپتورلارنىڭ
ئەسەرلىرىنىڭ ياكى كىتابىنىڭ نامى)

پۇت ئاغرىقى

پۇت ئاغرىقى ئازابلىق ئەمەس ،
سەن ئۇنىڭغا موھتاج بولغاندا .

زېرىكىشنىڭ كۈيى تۆكۈلەر ،
سەككىز سائەت خىزمەت ئىچىگە .
تەكرارلىققا كۆنگەن پۇتۇڭدا ،
سىغىدىلسەن ، ھارغىن كېچىگە .

تۇيۇقسىزدىن كەلمەيدۇ ماڭغۇڭ ،
بىكار يوللار قىستىغىنىدا .
ئامالسىزلىق ، ئېھ ئامالسىزلىق .
پۇت ئاغرىقىغا قىلار مۇپتىلا .

سېغىنىسەن كىمدۇر بىرسىنى ،
كەلمەس لېكىن بىر قېتىم يوقلاپ .
ئاغرىپ قالسا ناۋادا پۇتۇڭ ،
ئۇ كېلىدۇ ساڭىلا قاراپ .

دوستلۇق قەدرى سىنىلار تېزلا ،
گۈل ئۇ پەقەت كۆڭۈللە ئەمەس .
پەشتاقلاردا يۆلىگەن قولغا ،
تىكىلسەن يۈرەكتە ھەۋەس .